

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ- 4101-21-03/2011

Rzeszów, dnia lutego 2012 r.

**Pan
Stanisław Grądział
Prezes
Banku Spółdzielczego
w Tarnobrzegu**

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82) zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła w Banku Spółdzielczym w Tarnobrzegu (dalej Bank) kontrolę w zakresie przydzielania i wykorzystania dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów inwestycyjnych na rzecz rolnictwa udzielonych przez Bank, w okresie od 1 stycznia 2009 r. do końca III kwartału 2011 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 11 stycznia 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust 1, ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Banku w zakresie przydzielania i wykorzystania dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów inwestycyjnych na rzecz rolnictwa, w badanym okresie.

W kontroli ustalono, że organizacja i funkcjonowanie Banku w kontrolowanym okresie, pozwalały na sprawną obsługę rolników ubiegających się o preferencyjne kredyty inwestycyjne objęte dopłatami do oprocentowania.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli obowiązujące w Banku regulacje (regulaminy) dotyczące kredytowania działalności rolniczej – w tym m.in. Warunki i zasady udzielania kredytów z dopłatą Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa były poprawne i zgodne z określonymi zasadami współpracy Banku z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A., w zakresie udzielania przez Bank kredytów z dopłatą Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR).

W kontroli ustalono, że w Banku nie wyodrębniano odrębnych stanowisk pracy odpowiedzialnych za realizację kredytów inwestycyjnych dla rolników, jednak wewnętrzne uregulowania dotyczące kredytowania, a w tym działalności rolniczej - zapewniały dobrą obsługę w zakresie udzielania kredytów preferencyjnych dla rolników.

O poprawności udzielania kredytów inwestycyjnych dla rolników świadczy również brak skarg na działalność Banku, ze strony kredytobiorców.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia prowadzoną przez Bank działalność w zakresie informowania o oferowanych, preferencyjnych kredytach inwestycyjnych na rzecz rolnictwa.

W kontroli ustalono, że w latach 2009-2011 (III kwartały) do Banku wpłynęło 96 wniosków dotyczących przyznania kredytów inwestycyjnych dla rolników na łączną kwotę 5.404.506 zł, z czego w jednym przypadku odmówiono udzielenia kredytu (linia kredytowa nMR) w kwocie 318.442 zł.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że odmowa udzielenia kredytu wynikała z niedopełnienia obowiązków ze strony kredytobiorcy, i była zasadna.

W kontrolowanym okresie Bank udzielił 95 preferencyjnych kredytów inwestycyjnych dla rolników na łączną kwotę ponad 5.086 tys. zł, z czego:

- 51 kredytów o łącznej kwocie 1.953,8 tys. zł (co stanowiło 53,7% ilości i 38,4% wartości wszystkich kredytów z dopłatami ARiMR) dotyczyło linii kredytowej na zakup ziemi (nKZ);
- 31 kredytów o łącznej kwocie 2.392,6 tys. zł (odpowiednio 32,6% oraz 47% wszystkich kredytów) dotyczyło linii kredytowej dla młodych rolników (nMR);
- 12 kredytów o łącznej kwocie 722,5 tys. zł (odpowiednio 12,6% oraz 14,2% wszystkich kredytów) dotyczyło linii kredytowej inwestycji podstawowych (nIP),
- 1 kredyt w kwocie 17,2 tys. zł (odpowiednio 1,1% oraz 0,3% wszystkich kredytów) dotyczył pozostałych linii kredytowych.

W wymienionym okresie wielkość dopłat ARiMR do oprocentowania kredytów inwestycyjnych w ramach poszczególnych linii kredytowych wyniosła łącznie 1.651,65 tys. zł, z tego:

- w linii nKZ – kwota dopłat wyniosła łącznie 145,06 tys. zł (8,8% łącznej kwoty dopłat),
- w linii nMR – 244,11 tys. zł (14,8%),
- w linii nIP – 32,68 tys. zł (2%),
- w pozostałych liniach kredytowych – 1.228,8 tys. zł (74,5%).

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przestrzeganie przez Bank procedur i warunków obowiązujących przy udzielaniu kredytów preferencyjnych.

W wyniku analizy 24 kredytów, o najwyższych kwotach z danych linii kredytowych, ustalono, że pobierana przez Bank prowizja przy udzielaniu kredytów nie była zawyżana i nie przekroczyła 2% wartości udzielanego kredytu (łączna prowizja z tytułu przyznanego kredytu i z tytułu rozpatrzenia wniosku).

Kredytobiorcy załączali do wniosków kredytowych plany przedsięwzięć, kwoty udzielanych kredytów nie przekraczały 80% wartości nakładów inwestycyjnych na gospodarstwo rolne, a kredytobiorcy korzystający z kredytów w linii nMR (dla młodych rolników), nie przekroczyli 40 roku życia. W zawartych umowach Bank określał wysokość, termin oraz sposób wniesienia wkładu własnego kredytobiorcy a w przypadkach, w których kredyty udzielane były w transzach, kolejne transze kredytu uruchamiane były po udokumentowaniu wykorzystania poprzednich transz.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia także przeprowadzanie przez Bank kontroli u kredytobiorców, zarówno przed udzieleniem kredytu, przed wypłatą kolejnych kwot transzy kredytu jak i po zakończeniu inwestycji.

W kontroli ustalono, że kredytobiorcy korzystający z kredytów w ramach linii nIP oraz nMR prawidłowo rozliczali wykorzystane środki na podstawie rachunków i faktur (umów kupna-sprzedaży) dotyczących zakupu sprzętu lub wykonanej usługi (budowa, remont). Przed wypłatą kredytu lub jego kolejnych transz Bank przeprowadzał u kredytobiorców kontrole w zakresie zgodności wykonanych zadań (zakupów, robót itp.) z planem przedsięwzięcia i zawartą umową. Dowodami wykorzystania środków z kredytów w ramach linii nKZ były akty notarialne, dotyczące zawartych umów nabycia nieruchomości.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że realizacja zawartych umów odbywała się zgodnie z założeniami określonymi w planach przedsięwzięć i zawartych umowach kredytowych, a kredytobiorcy spłacali kredyty (odsetki i kapitał) terminowo i w wysokościach określonych w zawartych umowach.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego Zarząd Banku lub inne osoby upoważnione do reprezentowania Banku mają prawo zgłosić do

dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.